

Bromopsis ramosa

Skugglosta

Klass: Liliopsida (enhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Poales (gräsordningen), **Familj:** Poaceae (gräs), **Släkte:** *Bromopsis* (storlostor), **Art:** *Bromopsis ramosa* - skugglosta (Huds.) Holub **Synonymer:** *Schedonorus serotinus*, *Bromus benekenii* ssp. *ramosus*, *Festuca aspera* var. *ramosa*, *Schedonorus asper* ssp. *serotinus*, *Bromus asper* var. *serotinus* (Beneken) Neuman, *Bromus ramosus* Huds., *Zerna ramosa* (Huds.) Lindm., *Bromus serotinus* Beneken, *Bromus asper* Murray, *Strävlosta*, *Sphaerella longissima* Fockel

Kännetecken

Skugglostan är ett flerårigt, löst tuvat, 0,8–2 m högt gräs. Tuvorna består av mellan 2 och 30 skott vilkas livslängd ofta bara är några år. Överlevnad av enskilda tuvor har observerats under minst 8 år. Bladskivorna är ca 1 cm breda och sträva på båda sidorna. Den är mycket lik strävlosta *B. benekenii*, men övre bladslidan är tätt klädd med långa något nedåtriktade hår. Nedersta vippgrenen har ett kanthårigt fjäll vid basen, hos strävlosta är det kalt. Den har violetta ståndare till skillnad från strävlostans gula. Vippan är också glesare, även efter blomningen, och vippans grenar är mycket långa och utåtriktade. Småaxen är stora med borst och sprids genom djur. Ytterblomfjällen är endast håriga vid basen och bredast ovan mitten. Skugglostan blommar fr o m andra året under juli-oktober och fröna mognar ofta inte förrän tidigast i september. Fröna har hög grobarhet och behöver ingen frövila för att kunna gro.

Utbredning och status

Skugglostans förekomst i landet är i stort sett begränsad till södra och nordvästra Skåne (26 lokaler), Öland (25-tal lokaler) och Gotland, där nu ett hundratal lokaler är kända. Utpostförekomster finns på Omberg och i Stockholms skärgård. Arten är vanligare i Danmark och förekommer på ett fåtal lokaler i sydvästra Norge. Skugglostan är en europeisk art med sin huvudutbredning i Västeuropa.

Ekologi

Skugglostan växer framför allt i ädellövskog men ofta även i örtrik barrskog. Den finns på både väldränerade marker och i små översilningskärr. Arten är kalkgynnad och förekommer inte på mark med pH under 5,0. Det svenska namnet skugglosta är något missvisande då arten sällan blommar i slutna skog. Den växer bäst i gläntor, skogskanter och halvöppna bestånd, där den kan nå en imponerande höjd. Lik strävlostan är den mycket känslig mot bete och slätter.

Hot

Skugglostan är i Skåne starkt hotad av den pågående markförsurningen. Då den ofta förekommer på översilningsmark, är den även känslig mot skogsdikning, framför allt i områden, där omgivande marker är för sura för arten.

Åtgärder

Dikning och bete på skugglostans växtplatser bör inte ske. Vanlig beståndsgallring gynnar förmodligen arten, men körskador på fuktig mark måste undvikas. Många populationer är idag mycket små och därför extra känsliga för både naturliga och skötselbetingade störningar. En längre tid med överslutet trädskikt kan till exempel leda till lokal utdöende och borde undvikas. Arten bör övervakas av floraväktarna.

Övrigt

Utländska namn – NO: Bergfaks, DK: Sildig Skov-Hejre, FI: Varjokattara, GB: Hairy-brome.

Litteratur

- Andersson, U.-B. & Gunnarsson, T. 2006. Floraväktarrapport 2005 Ölands Botaniska förening. *Krutbrännaren* 15 (1): 3–49.
- Antonsson, K. 1997. Hotade kärleväxter i Östergötland 1997. Information från länsstyrelsen i Östergötlands län 1997:4.
- Brunet, J. 1994. Utbredning av sällsynta lundgräs i södra Sverige. *Svensk Bot. Tidskr.* 88: 103–108.
- Brunet, J. 1994. Importance of soil solution chemistry and land use to growth and distribution of four woodland grasses in south Sweden. Dissertation. Dept. of Ecology, Lund university. Lund.
- Engström, F. & Karlsson, T. 2006. Rödlistade kärleväxter I Östergötland – Trender för nationellt och regionalt rödlistade arter I Östergötlands län 1995 – 2005. Rapport 2006:20. Länsstyrelsen Östergötland.
- Fægri, K. 1960. Maps of Distribution of Norwegian Plants. I. Coastal Plants. Universitet i Bergen Skrifter Nr. 26.
- Mattiasson, G. 2004. Skugglosta - ett offer för försurningen. Länsstyrelsen i Skåne län.
- Olsson, K.-A. 2006. Nya hotade kärleväxter i Skåne. *Bot. Not.* 139 (3): 22–33.
- Pedersen, A. 1974. Gramineernes udbredelse i Danmark. Spontane og naturaliserede arter. *Bot. Tidsskr.* 68: 177–343.

Författare

Sven Snogerup 1984. Rev. Jörg Brunet 1996. © ArtDatabanken, SLU 2007.